

N:o 33.

Af herr **P. A. Hellgrén**, om *ändring i gällande bestämmelser rörande försäljning af bränvin och andra spirituösa drycker inom Lappmarkerna.*

Genom kongl. brefvet den 29 november 1839 förbjöds, med upplifvande af kongl. brefven den 3 december 1740 och den 29 november 1743, införsel och försäljning af bränvin i Lappmarken vid vite af 33 riksdaler 16 sk. banko och den olofligen införda eller försålda varans konfiskation; och genom kongl. brefvet den 15 december 1848 förbjöds likaledes införsel och försäljning i Lappmarken, vid enahanda påföljd, af konjak, rom och arrak, derifrån undantag sedermera blifvit gjordt för Lycksele socken genom kongl. brefvet den 21 december 1860.

Kongl. Maj:ts nådiga förordning den 29 maj 1885 angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker stadgar i 38 § böter för olaga försäljning af dylik vara första gången från och med 30 till och med 60 kronor, andra gången från och med 60 till och med 120 kronor, tredje gången från och med 120 till och med 240 kronor, samt för ytterligare förbrytelse fängelse, och har förbrytelsen skett på sön- eller helgdag, ökas straffet med böter från och med 15 till och med 30 kronor. Dessutom vare det i förvaringsrummet befintliga bränvin till och med 150 liter tillika med kärl, som för dess afhämtning tjenliga äro, underkastade beslag och förbrutna, äfvensom förbrytaren dömes att utgifva försäljningsavgift, uppgående nu i vanligaste fall till 56 kr. 25 öre.

Gör man en jmförelse mellan förstnämnda kongl. bref och nu gäl-

lande bränvinsförsäljningslag, i fall dessa lagar efter ordalydelsen rätt tolkas och tillämpas, måste man komma till den slutsatsen, att inforsling och försäljning af spritdrycker i Lappmarken belägges med endast ett vite af 50 kronor och varans förlust, då deremot oloflig försäljning af dessa drycker i öfriga delar af riket belägges med ojemförligt högre straffbestämmelser, såsom här ofvan anförts.

Hvad man nu egentligen velat och åsyftat med kongl. brefven den 29 november 1839 och den 15 december 1848 har varit att förhindra eller åtminstone söka hämma spritdryckers införande och försäljning i Lappmarken. Frågan blifver då: har man lyckats? Svaret måste utfalla mindre tillfredsställande; men vill man i bättre mån lyckas, måste man se till, att dessa kongl. bref och förordningar komma i sådant samband till hvarandra, att de i möjligaste måtto kunna efterlefas, rätt förstås och tolkas af de dömande myndigheterna. Så har efter mitt förmenande hitintills fallet icke varit, ty en del myndigheter hafva icke ansett den inforslade spritvaran vara förbruten, då icke försäljning deraf egt rum, och andra myndigheter hafva varit af en motsatt åsigt. Hvad skall man under sådana förhållanden hysa för förtroende för en lag, som tolkas olika hos häradsrätten, hofrätten och högsta domstolen?

Jag har nu under 40 års tid varit allmän åklagare inom Lappmarken, och under denna tid hafva icke så få öfverträdelse af bränvinslagarne i deras olika grenar blifvit af mig befrade; men jag har också under denna tid lärt känna flere domares olika åsichter om tolkningen af 1839 och 1848 års kungabref. Då nu dessa kongl. bref stadga ansvar för *inforsling* och *försäljning* af spritdrycker i Lappmarken, har jag äfven för min del velat hylla den åsigten, att innan ansvar för inforsling kunde ådömas, borde äfven försäljning af den inforslade varan hafva egt rum, ty i motsatt fall, och under nuvarande tidsförhållanden samt Lappmarkens snabba framåtskridande och täflan i alla afseenden med andra civiliserade delar af vårt land, hvem kan värja sig för 1839 och 1848 års kongl. bref i fråga om *inforsling* af spritdrycker — låt vara endast till husbehof — af resande i allmänhet, såväl hög som låg, enär dessa kongl. bref icke tala om något *visst quantum*, som resande eller andra få medhafva inom Lappmarken. Huru förvånade skulle icke t. ex. turister, synnerligast utlänningar, som numera i stor mängd resa inom olika delar af Lappmarken, blifva, om allmänna åklagaren komme och lade beslag på deras reskantin och genom en stämning underrättade dem om, att i Sverige finnes en lag, som vid 50 kronors vite och varans förlust förbjöde dem medföra spritvaror till Lappmarken.

Då det är min fulla öfvertygelse, att dessa kongl. bref af 1839 och 1848, derest ansvar jemväl *enbart* för *inforsling* af spritdrycker till Lappmarken skulle tillämpas, svårligen kunna efterlefas, men jag af själ och hjerta ifrar för en lag, som hämmar rusdryckernas missbruk vare sig af lappar eller andra rikets inbyggare, skulle jag för min del icke hafva någonting emot att all tillverkning, införsel och försäljning af spritdrycker inom *hela riket* blefve förbjuden; men då detta mål, åtminstone ännu för någon tid, torde höra till de fromma önskningarna, vill jag hålla mig till de bränvinsförsäljningslagar, som för närvarande finnas, och utfundera, om icke möjligen någon förbättring i ofta berörda kongl. bref af 1839 och 1848 kunde åstadkommas, så att lagen kunde i möjligaste mån efterlefas, för den brottslige lönkrögaren skärpas, af allmänna åklagaren rätt fattas och af domstolarne likstämmande tolkas. Jag vågar därför vördsammast föreslå, att Riksdagen ville i skrifvelse till Konungen hemställa,

att kongl. brefven den 29 november 1839 och den 15 december 1848 måtte så förändras, förtydligas och tillämpas, att den, som beträdes och dömes för oloflig försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker inom Lappmarken, skall, jemte ansvar enligt Kongl. Maj:ts nådiga förordning angående försäljning af bränvin m. m. den 29 maj 1835, dömas att derjemte böta 100 kronor för införsel af dylik vara till Lappmarken jemte varans konfiskation, utan afseende på om den dömda sjelf infört varan till Lappmarken eller icke.

Stockholm den 24 januari 1891.

P. A. Hellgrén.

ledamot af Vesterbottens Vestra domsaga.